

33551

H Ä L S I N G L A N D

Bergsjö

Dialekt- och folkminnesarkivet

Uppsala

17/1 1984

B E N G T S S O N, Brita, 1984

Svar på ULMA:s frågelista M 219
Frågor rörande surfisk, gravfisk,
lutfisk och liknande

2 bl 4:o

33551

Godkänt för kopiering 2010-04-21 / M. Högsten

12/19

10

I Hassela, en av sex socknar i Nordanstigs kommun, finns en by och en sjö som båda heter Mörtsjön, troligen kom namnet till på grund av riklig tillgång på den fisk som kallas mört. En äldre man därifrån har berättat att där fiskades rikligt med mört på våren och att en del av den fisken brukade syras. Han hade själv som barn en gång smakat sådan fisk och funnit den oerhört god, mera visste inte han men jag har genom många pågor till andra funnit att fisken lades i Träkar som sullades ibland för att fisken skulle ändra plats, den följde kanske inte att syras om med redskap. Den syrade fisken kunde rensa glödstekas.

Någon påstod att det var fattigmans kost, möjligt, men jag tror att alla på den tiden syrade något även om de som i farmors hem hade ett medelstort hemman. De var vana att Tunga vara på allt ätbart. En fru härifrån ^{har} hört en person berätta att det vänder fortfarande att insjöfisk syras, hon hade också hört behandlingsättet men glömt.

080406

Brita Bengtsson

Söd. väg. 35

82070

Bergsjö

Hälsingland

ULMA 33551. Brita Bengtsson.
HLS: BERGSJÖ
Frgl M 219

1984

2.

I Malungen Talar en dam om att förr var det vanligt att Torra gäddan, kanske upphängd på stänger och att fisken då liksom Försjisk nu, lades i lut, då berkad av ren Björkaska, om de begagnade kalk vet jag inte. Min mor brukade också använda lut av Björkaska, även kalk. Så småningom började man använda lutpulver för att så småningom övergå till soda. Godaste och finaste fisken blev det om man använde asklut.

Så litet om fläsk och kött.

Minna föräldrar lade ner fläsk och Försjiskade i ett stort Träkar men till kött innanmat och korv m. m. berkades saltlake, allt förvarat i byttor och kuggar av Trä.

ULMA 33551. Brita Bengtsson. 1984
HLS. BERGSJÖ
Frgl M 219